

MAGYARI HÍR- LAP

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodica — Tri-
bunalul B'hor, secția HL. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Sir John Simon angol pénzügyminiszter beszéde újabb izgalmakat keltett az európai külpolitikában

A beszéd hatását fokozta az angol hadiflotta részleges összevonása. Henlein Konrád ismét tárgyalt lord Runcimannal

Londonból jelentik: Augusztus utolsó vasárnapján nagy izgalom lett urrá az európai politikában. Úgy látszik a cseh kérdés végső megoldás elé érkezett. Az izgalmat három tényező idézte elő. Először: *Guatkin* visszaérkezése Londonból. Másodszor: hogy az angol hazai flotta 40 egységét Észak-Skóciába rendelték, ugyanoda, ahol 1914-ben vonták össze. Harmadszor: legnagyobb hatás *Simon* angol pénzügyminiszter és helyettes miniszterelnök lamarki beszéde idézett elő, amelyről az egész angol sajtó megállapítja, hogy az angol államférfiy az adott körülmények között nem mond-

hatott mást, mint amit mondott.

Lapjelentések szerint a helyzet rendkívül súlyos és a legközelebbi napokban még jobban kiéleződik, de valószínű, hogy a hét valamilyen irányban feltétlenül meghozza a döntést. Az angol lapok az hiszik, hogy kedvezőbb fordulat következik. *Garwin* az Observerben azt írja, hogy a nemzetiségi kérdést csakis száz százalékosan lehet megoldani és nem szabad bele-menni abba, hogy ideiglenes kompromisszum jöjjön létre. A cseh probléma megoldása nem tűr tovább halasztást. Ezt a méreggőcot ki kell irtani Európá testéből.

A német sajtó erősen bírálja Sir John Simon beszédét

Berlinből jelentik: Sir John Simon beszédének, melyet szombaton Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter megbízásából mondott el, különösen alábbi kitételei keltettek izgalmat:

— Csehszlovákia ügye állandó figyelmünk tárgya — emlékezett meg a csehszlovák ügyről Sir Simon. Ebben a tekintetben Anglia álláspontját teljesen megállapította Chamberlain miniszterelnök ez év március 24-én az alsóházban mondott beszéde.

Ez a nyilatkozat ma is érvényes, ahhoz nincs hozzátennivaló, sem változtatni való.

A csehszlovákiai viták megoldásának megtalálásához szükséges az összes érdekeltet hozzájárulása. Az angol kormány elismeri, hogy Csehszlovákiában valódi probléma áll fenn, amely sürgős megoldást kíván s meg vagyunk győződve, hogy az összes érdekeltet jóakarattal lehetőségnek kell fennállania minden törvényes érdeket kielégítő megoldásra. Nem szükséges hangsúlyoznom annak fontosságát, hogy

békés megoldást kell találni, mivel a mai világban nem lehet megállapítani, hova jut a háború által felidézett helyzet.

Sir John Simon Runciman lord küldetéséről beszélve hangsúlyozta, hogy a lord nem bíró, nem döntőbíró, hanem közvetítő és barát. Prágában nem Angliát képviseli, hanem mindenkít, aki az igazságot óhajtja és a békét szereti.

— Meg vagyok győződve, hogy bármelyik nemzet minden belátó emberének segítenie kell őt, nem pedig akadályozni abban a törekvésben, hogy minél hatásosabban működhessek

közre a csehszlovák probléma méltányos megoldásában.

Közben kötelességünk nemcsak nekünk, hanem másoknak is, hogy ne tegyenek semmi olyant, ami a kielégítő megoldást veszélyeztethetné.

Erősen hisszük, hogy ha az igazság szelleme kerekedik felül, a békés s az összes törvényes igényeket és érdekeket összeegyeztető megoldás

Franciaországban eltérőek a vélemények az angol állásfoglalásról

Párizsból jelentik: A lapok hangoztatják, hogy Sir John Simon megismételte Chamberlain márciusi kijelentését, mely szerint Anglia nem lehet érdektelen a közép-európai kérdéssel szemben. A *Petit Parisien* azt emeli ki, hogy kölcsönös jóakarattal a cseh kérdésben is meg lehet találni a megegyezést. A *Temps* szerint a hatalmas Anglia megszólalt és hangját mindenkinek meg kell hallania. A lap egyébként magáévá tette a cseh kormány álláspontját és azt írja, hogy a szembenálló felek közül eddig mindig a prágai kormány tett engedményt. Az *Epoque* így ír:

— *Simon* kijelentései bizonyos vonatkozásban sokat jelentenek, más vonatkozásban azonban keveset. Sokat jelentenek, mert Franciaország tudja, hogy Anglia nem marad tétlen, ha Franciaország élete forogna kockán. Másrészt a beszéd keveset mond, mert hiányzik belőle a határozott és minden kétséget kizáró figyelmeztetés.

A *Journal* azt veti szemére az angol kincstári kancellárnak, hogy nem beszélt elég világosan.

dásnak türelemmel és jóakarattal meg kell valósulnia.

A német sajtó *Simon* kincstári kancellár szombati beszéde felett nem titkolta csalódását. A lapok szerint *Simon* beszéde nem segítette elő a cseh kérdés megoldását, sőt még merevebbé tette az ellenállást. A *Völkischer Beobachter* így ír:

— Aki felületesen olvassa *Simon* beszédét, ugylátja, hogy az angol kincstári kancellár tulajdonképpen semmi újat nem mondott és nincs a beszédnek egyetlen olyan kijelentése sem, amely tul menne a Chamberlain márciusi kijelentésén. *Nem szabad azonban elfeledni, hogy Chamberlain márciusi beszédére következett május 21, amikor Anglia hivatalos formában a csehek pártjára állt és megnövelte a csehek ellenálló kedvét.* Most is ugylátjuk, hogy *Simon* beszédének az volt a rendeltetése, hogy hasonló hatást érjen el. *Simon* mérsékletet tanácsol a szudéta-németeknek, akik már 20 év óta bizonyoságot tettek arról, hogy mennvire mérsékelték és türelmesek tudnak lenni. Nem tartotta azonban szükségesnek, hogy említést tegyen a szudéta-németek követeléseiről. Ha a beszédnek az volt a rendeltetése, hogy a cseheket esőkönyösségükben még jobban megerősítse, akkor a beszéd a helyzetet csak súlyosbította.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* a következőket írja:

— Németország bizonyos fokig reménykedett, hogy az angol kormány az eddiginél pontosabban körvonalazza majd álláspontjait és megértést tanúsít a szudéta-németek jogos követeléseiről. *Simon* beszédében azonban minderről semmi sincs. Egészen különös az angol kincstári kancellárnak az a kijelentése, hogy az esetleges vizsllyt nem lehet majd lokalizálni. Ha Anglia tényleg békére törekszik, módjában áll a békét biztosítani.

Vizszont a beszédében a elhangzott kijelentések megfelelnek a francia politikának.

A kommunista *Humanité* csalódott a beszédben. Szerinte *Simon* nem úgy beszélt és nem azt mondotta, amit tőle a nagy néptömegek vártak. Egyetlen szót sem szőlt, — ugymond — a spanyol polgárháborúról, pedig ennek mozgóató rugója ugyanaz, mint a szudéta-németek követelése

Az olasz lapok közül a *Giornale d'Italia* azt kifogásolja, hogy *Simon* elismerte ugyan a csehszlovákiai kérdés komoly és sürgős voltát, de nem jelölte meg az utat, mely az égető nemzetiségi kérdés megoldásához vezet. A kérdés megoldása elsősorban Prága feladata és Prágának kell vállalnia a felelősséget is. Egy másik cikkében a *Giornale d'Italia* megállapítja, hogy a beszédben sok a jószándék, de meg kell várni, hogy az angol kormány tettei meg feleljenek-e a sokat emlegetett jószándéknak.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök hétfőn visszatért Londonba, ahol több

lytat. Chamberlain viz-
szertanácsot tart még-
11 órákor.

S HENLEIN UJABB
KÖZTÁRSASÁGA.

Prágából jelentik Runciman lord, aki szombaton délután Teplitzbe utazott, Aldringen herceg ottani kastélyában töltötte az éjszakát. Vasárnap délelőtt vadászni ment, délen pedig fogadta Teplitz szudéta-német polgármesterét és Schist Frigyes német nagyiparost. Délután Gwatkin társaságában átment Hohenlohe herceg kastélyába, ahova megérkezett Henlein is szűkebb kíséretével, közöttük Kundt képviselővel. Henlein és kísérete Hohenlohe herceg vendége volt. Runciman hosszabb megbeszélést folytatott Henleinnel. A megbeszélésén jelen volt Ashton Gwatkin és Kundt is.

Óriási lelkesedés és érdeklődés a második radnai egyházmegyei zarándoklat iránt

Amint már közöltük, Fiedler István megyéspüspök papjait és híveit szeptember 16. és 25. között a második egyházmegyei zarándoklatra: Máriaradnára vezeti. Eddig két különvonat biztosan indul: szeptember 16-án Szatmárról és szeptember 24-én Nagyváradról. Az indulás pontos idejét a rendezőség később közli. Több oldalról érkezett kérdésre a rendezőség közli, hogy mivel különvonatról van szó más személyazonossági igazolvány nem szükséges. A főtisztelendő plébános urak beküldik a résztvevők névsorát és azoknak személyazonosságát a különvonatot vezető titkári igazgató fogja igazolni. A papok és hívek nagy lelkesedéssel fogadták a főpásztor szándékát és máris tömegesen jelentkeznek a

szent-zarándoklatra. Aki csak teheti mindenki felhasználja a kedvező alkalmat, hogy a zarándoklaton való részvétellel kimutassa a Boldogságos Szűz iránt érzett gyermeki tisztelőt és szeretetet. Akik már tavaly résztvettek, még mindig melegen érzik, mennyi sok szent lelkiörömben volt részük a Boldogságos Szűzanya kegyhelyén. Szent hitükben megerősödvé, lélekben megtisztulva érkeztek haza s a szent öröm még az otthonmaradottakra is csodálatos hatással volt.

A jelentkezők számához képest szeretnénk Szatmárról, Gilvácscról 1. Nagykárolyból, Ermi-hályfalváról, Székelyhidről és Nagyváradról külön vonatokat indítani és pedig szeptember 16. és 25-e között. Máriaradnán egyidőben csak egy különvonat utasai vesznek részt a zarándoklaton, hogy ájtatossági gyakorlatukat kényelmesen elvégezhessék. (Pl. 16-án indul Szatmárról az első vonat, ennek utasai 17-én egész nap Radnán lesznek és este térnek vissza ugyancsak Szatmára, hogy 18-án már a második csoport indulhasson)

A RÉSZVÉTELI DIJAK:

Szatmárról	— — —	220 lei
Gilvácscról	— — —	210 lei
Nagykárolyból	— — —	200 lei
Ermi-hályfalváról	— — —	180 lei
Székelyhidről	— — —	150 lei
Nagyváradról	— — —	130 lei
Szalontáról	— — —	100 lei

Ezen összegekben befoglaltatik az utiköltség oda és vissza és az a néhány lei, melyet a radnai rendháznak vonatként szentmise intentiona óhajtottunk. Akik tömeg vagy egyéni szállást óhajtanak, ebbeli kívánóságukat a nagyváradai Egyházmegyei Hivatallal a főtisztelendő plébános urak útján közölik. A rendezőbizottság ezután kéri a főtisztelendő plébános urakat jól értesítsék meg híveikkel, hogy a különvonatok km-díja egyrészt tavaly óta emelkedett, másrészt pedig különböző illetékek járulnak hozzá és utólag semmiféle pótdíjat szedni nem akarunk, így ez az oka a tavalyi és mostani út díjkülönbözetének. Azt is tudhatja mindenki, hogy egy ilyen utnak elég lényeges kezelési kiadásai is vannak. Ha meggondoljuk, hogy egy egész harmadosztály Szatmárról és vissza kb. 880 leit tesz ki, akkor hisszük hogy a zarándok utazás költségét senki sem fogja soknak találni. Utolsó jelentkezési határidő szeptember 1. Amennyiben a szükséges úgy kívánja, az egyes tudnivalókról esetéről-esetre értesíteni fogjuk a zarándokokat. A rendezőbizottság közli még azt is, hogy legalább 300 utas jelentkezése esetén különvonatot indít Halmiból is.

Az elbocsátott nagyváradai tisztviselők helyzete a polgármester megvilágításában

A közigazgatási tábla dönt az ügyben

Nagyvárad. Saját tud. Cărpinesanu Cornel dr polgármester legutóbbi fővárosi útja után nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy az elbocsátott kisebbségi tisztviselők ügyét a kisebbségi statutum 20. szakaszának előírásai szerint fogják rendezni. A polgármester kijelentései bizakodást kellettek az elbocsátott tisztviselők körében, de mind a mai napig nem vették vissza őket a városházára.

Tegnap délelőtt felkerestük a polgármestert és megkérdeztük, hogyan értelmezte legutóbbi kijelentéseit. A kisebbségi statutum ugyanis tisztán előírja, hogy nem kötelezhetők nyelvvizsgára és nem bocsáthatók el állásukból azok a kisebbségi tisztviselők, akik román állami iskolai bizonyítvánnyal rendelkeznek, vagy egy nyelvvizsgát sikerrel tettek le.

Cărpinesanu Cornel dr kijelentette, hogy az elbocsátott kisebbségi tisztviselőket nem veszik vissza. Az elbocsátott tisztviselők — mondotta a polgármester — a nyelvvizsgán 5-ös, vagy annál rosszabb jegyet kaptak, tehát nem feleltek meg. Elbocsátásuk tehát a kisebbségi statutum előírásai szerint is indokolt. Ujabb tisztviselő-elbocsátásokra azonban nem kerül

sor. Az elbocsátott tisztviselők ügyében a közigazgatási tábla fog dönteni.

Kérdést intéztünk a polgármesterhez a kisebbségi alpolgármester kinevezésére vonatkozólag. Az új közigazgatási törvény ugyanis előírja, hogy a municipiumoknak két alpolgármestere van. Ha a lakosság többsége kisebbségi, úgy az egyik alpolgármestert a kisebbség köréből nevezik ki. Cărpinesanu Cornel dr kitért a válasz elől és kijelentette, hogy ez nem tartozik az ő hatáskörébe. Hanzu Alexandru királyi helytartó rövidesen ellátogat Nagyváradra és akkor a kisebbségi alpolgármester kinevezése is szóba kerül.

MEGHALT ÖZV. SHVOY KÁLMÁNNÉ. Budapestről jelentik: Özv. Shvoy Kálmánné, Shvoy Lajos megyéspüspök és Shvoy István titkos tanácsos, gyalogsági tábormegvezető honvédparancsnok, valamint Shvoy Kálmán országgyűlési képviselő és Hedzer Józsefné, szül. Shvoy Erzsébet édesanyja, 85 éves korában meghalt.

Aranyhalak

Írta: Kepes Anna

Csengettek az ajtómon, azt hittem a postás, de csak a barátnőm szobalánya volt egy levéllel, meg egy befőttes üveggel. Kinyitottam a levelet, hát az volt benne, hogy „Sziveském, kaptam ezt a két kis aranyhalat, de én nem igen tudok mit kezdeni velük. Te bizonyára nagyon fogod szeretni őket. Csókollak: Juci.”

Élőt vontam — Mit kezdjek én aranyhalakkal? — gondoltam. — De aztán azt mondtam a lánynak, hogy csókoltatom én is a nagyszágos asszonyt és köszönöm a küldeményt. Azzal átvettem óvatosan a befőttes üveget, amely tele volt vízzel és két kis aranyhal fickándozott benne. — Ja, igaz — szóltam hirtelen a lány után — és mi a csodát adják nekik enni? Meg egyáltalán... mit kell velük csinálni? — Semmi különösét — felelte. — Hoztam eleséget is — és átnyújtott egy kis papirstaniclét. — ebből tessék nekik minden nap adni egy picikét. Meg aztán a vizet cserélni kell, de tul hideget ne tessék önteni rájuk. Ennyi az egész... — Azze! elment.

En ottmaradtam az előszobában és gyámoltalanul tartottam a kezemben a jókora befőttes üveget az aranyhalakkal, melyeket barátnőm állítása szerint „nagyon meg fogok szeretni...” Nevetéssel! Hogy lehet két ilyen buta kis halat megszeretni? Dühös lettem. Ninics elegendő gondom? Még ezekkel is törődjek?

Másnap délután jött egy nagyzeném, azt mondta, hallotta Verától, hogy aranyhalakat küldött nekem és hát hozott egy kis eleséget, nehogy kifogyjon. Megköszöntem a figyelmét, no

lám, gondoltam, milyen szerény kis jószágok ezek, megélnék közadakozásból. Este átjött a fivérem, nini aranyhalak! — mondta és legközelebb, mikor jött, egy papirstaniclét dugott a markomba. — Ennivaló a halaidnak — mondta vidáman. Megköszöntem és hozzátettem a másik kettőhöz.

A halacsák azonban látszólag tudomást sem vettek arról a nagy érdeklődésről, amely őket körülvette és változatlanul vidáman lubickoltak az üvegben. Az íróasztalom mellett egy fiókos szekrény állt, ott tartottam a staniclét és egy hét múlva észrevettem, valahányszor kinyitom a fiókom, a két kis hal villámgyorsan a befőttesüveg fiók felőli oldalára uszik és ott tárog, kapkad a víz felszínén. Előbb azt hittem, tévedek. De aztán láttam, hogy lám, ezek a buta kis halak megtanulták, merre van a fiók, amely ha kinyílik, számukra az ennivalót jelenti. Tudják már, honnan kápják az eleséget. Ezt a dolgot akárhányszor megismétlik ámuló barátaim szemeláttára. Egyébként vigan éltek egy kaktusz és egy másik cserépvirág szomszédságában. Lassanként megszoktam, hogy mindig ott léscsam őket az üvegben, az íróasztalom sarkán. El-elbámultam, amint vigan fickándoztak hol a naptól, hol a lámpafénytől megvilágított, csillogó vízben. Önkéntelenül is megfigyeltem, hogy délután kettős és négy között letelepsznek az üveg aljára és mozdulatlanok. Mikor ezt először észrevettem, azt hittem, végük van, de aztán láttam, hogy ez nap-nap után megismétlődik. Csak azt nem tudom, hogy honnét érezték meg pontosan ugyanazt az időpontot. Furcsa dolog volt, amin tűnődni lehetett. Egyáltalában többször rajtakaptam magam, hogy akár akarom, akár nem — foglalkozom velük. Éjszakánként hallottam, amint a magános lakás csendjében hangosan locognak a sötétben — megszoktam ezt a furcsa kis pancsoló neszt, pajkos hancu-

rozásukat a vízben; élőlények voltak körülöttem és ha nem is vallottam be magamnak, lassanként hoztam tartoztak.

Multkoriban azután egy délután ijedten vettem észre, hogy az egyik hal lent fekszik az üveg fenekén és alig mozog. A másik is gyanús... — Ha megdöglik, hát megdöglik — gondoltam előbb könyörtelenül. — elvégre csak hal... Kinában éhinség van, Madridra hullanak a bombák, Amerikában naponta ezreket pusztít el az arviz — és én halakkal foglalkozom. Nevetéssel! Elhatároztam, hogy nem is nézek többet az üveg felé.

Mire visszatértem a szobámba, élettelen volt a víz. Csönd volt körülöttem, könyörtelen nyomtaszó csönd. Halál!

Este átmentem a barátnőméhez. — Maradj nálunk vacsorán. — mondta kedvesen. Vonakodtam és kifogásul azt hoztam fel, hogy olyan levert vagyok... — De csak nincs valami komoly okod rá drágám? — szólalt meg aggódva. — De hogy is... — mondtam. — Hát akkor itt maradsz, pontunk, el van intézve. És máris csengettek a teáért. A szobalány behozta a teát, kitöltötte, aztán a kis asztalról odanyújtotta nekem a szendvicses tálat. Minden szemlén egy-egy hal feküdt. — Köszönöm, nem kérek — toltam el magamtól hirtelen és éreztem, hogy összeszorul a torkom.

— Dehát az Istenért, mi bajod? — faggatótt gyanakodva a barátnőm.

— Szégyellem magam... — dadogtam könnyek közt — semmiség... de végük van a halaknak...

— Ezért vagy hát ugy oda?! — nevetett föl megkönnyebbülten. — Ez aztán igazán csekélység a mai világban!

— Hát persze... Igazad van... — törültem le könnyeimet. — Csak hát tudod... ugy szeretted őket...

Visszaérkezett Magyarországra Horthy Miklós kormányzó

Horthy kilenc napig tartózkodott Németországban. Ünnepléses fogadtatásban részesítették a Budapestre érkezett kormányzói párt

Linzből jelentik: Linz város gazdag zászló- és virágdíszben fogadta Horthy kormányzót és feleségét, akiknek különvonata fellobogózott és felvirágozott állomások között tette meg az útát Nürnbergtől Linzig. A különvonat szombati éjszaka fél 12 órakor érkezett meg a linzi pályaudvarra. Itt már hivatalos fogadtatás nem volt. A különvonatot a pályaudvar egyik külső vágányára tolták, hogy a kormányzói pár nyugodtan tölthesse az éjszakát. Vasárnap reggel elsőnek a kormányzóne hagyta el a különvonatot és a Karmeliták templomába ment misét hallgatni. Mise után visszatért a különvonatra.

Linz városa vasárnap délelőtt búcsúztatla el a kormányzót és feleségét s a gépkocsisor elindult a pompásan feldíszített útvonalon, mely a pályaudvartól a külön erre a célra létesített új dunai hajóállomásra vezetett. Miután a hivatalos búcsúztatás már Nürnbergben megtörtént, az útvonalon ezáltal nem katonai csapatok, hanem fehéringes, bőrnadrágos tornászok és ifjúsági alakulatok álltak sorfalat. A hajóállomás előtt a nemzeti szocialista párt képviselőiben egyenruhás SS és SA alakulatok tisztelegtek a kormányzó előtt, a hajóhíddal szemben pedig a dunai német flottilla legénységének díszszázada sorakozott. A hajóállomáson a linzi magyarok kis csoportja üdvözölte a kormányzói párt. Amikor a kormányzó felszállt a *Zsófia* termes hajóra, a hajó árbocára felvonták a kormányzó főparancsnoki lobogóját. Háromnegyed 11 órakor a hajó felszedte horgonyait és a német hajóhad egyik monitora és négy kisebb egység kíséretében elindult lefelé a Dunán. Az egyik Dunahídnál csatlakozott a menethez a *Franz Schubert* nevű hajó, amelyen *Sztojaj Döme* berlini magyar követ,

Hardy katonai attasé, *Erdmannsdorf*, budapesti német követ és a kíséret egyrésze utazott. A dunamenti községek, amerre a hajó elhaladt, mindenütt virág- és lobogódíszben pompáztak. Este 7 órakor a hajó *Höfleiben* horgonyt vetett s a kormányzói pár itt töltötte az éjszakát. A kormányzó és felesége Höfleiben fogadták a díszkíséret tagjait, Erdmannsdorf német követet, Sztojaj Döme berlini magyar követet és Hardy Kálmán katonai attasét, akik végigkísérték a kormányzói párt németországi útján. A kormányzó és felesége szívélyes szavakkal vettek búcsút a kísérettől. A *Zsófia* gözös hétfőn reggel 6 órakor indult el Höfleiből Budapest felé. Ezzel befejeződött a magyar kormányzói pár kilencnapos németországi tartózkodása.

Budapestre délután 5 órakor érkezett meg a hajó a Vigadó előtti hajóállomásra. A fogadtatáson jelen volt *Imrédy Béla* miniszterelnök, a kormány valamennyi tagjával, a hadsereg főparancsnoka, a külügyminiszter állandó helyettese, az összes államtitkár, a székesfőváros főpolgármestere és polgármestere, továbbá pártkülönbség nélkül a képviselőház és felsőház tagjai és nagyszámú tisztii küldöttség. Az ünnepléses fogadtatásra katonai díszszázad vonult ki zenével.

Külön küldöttséggel képviseltette magát a vítezi rend a hadirokkantak és a frontharcosok szervezete.

Sopronból jelentik: *Imrédy Béla* miniszterelnök vasárnap délelőtt gépkocsival Sopronba érkezett. Itteni nyaralójában töltötte a vasárnapot, családja körében és hétfőn reggel Budapestre érkezett.

Horthy Miklós kormányzó Helgoland szigetét is meglátogatta. A kormányzó előtt apró gyermekek is elvonultak, helgolandi népviseletben s Horthy Miklós és kísérete szeretettel fogadták a helgolandi gyerekek virágait

! Hétnapos utókúra a Püspökfürdőben

Băile Episcopești — lângă Oradea
Nagyvárad mellett

Viktoria Hotelben Lei 875
Transilvania < < 1085
Dacia < < 1225

! A hétnapos utókúrában bentfoglaltatik napi háromszori étkezés, lakás, gyógy vagy hullám-fürdő.

Ha reumában szenved, vegye most igénybe a kúrát. A fenti árak mellett augusztus 25-től a szezon végéig garantáljuk.

Tisztelgő látogatások Hanzu tábornok királyi helytartónál

Kolozsvár. Saját tud. Szombaton délelőtt 11 órakor a helybeli kereskedelmi és iparkamara küldöttségileg kereste fel *Hanzu* tábornok királyi helytartót. *Besa* Eugén kamarai elnök mellett a küldöttséget dr *Borbély* István kamarai alelnök, *Rosca* Nicolae igazgatósági tag és dr *Muica* Ioan kamarai főtitkár alkották. A küldöttség élén *Besa* Eugen elnök üdvözölte a királyi helytartót, támogatását kérve a kereskedelmi és iparkamara részére, mint amely intézmény a tartomány legnagyobb és legfontosabb kereskedelmi és ipari szerve. Egyben biztosította a kormányzót, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel segítségére sietnek a kormányzás nehéz munkájának megkönnyítésére. Ugyanez alkalommal a kolozsvári Tőzsde vezetősége is tisztelgő látogatást tett dr *Gherman* Laurian egyesületi elnökkel az élén. Ebben a küldöttségben az elnökön kívül *Pascu* Valér tőzsdeigazgatósági elnök és *Pop* Sever szindikusz jelentek meg. *Gherman* Laurian dr üdvözlő beszédében ugyancsak támogatását ajánlotta fel a tőzsde-egyesület nevében, kérve egyben a királyi helytartó jóakarátú pártfogását. *Hanzu* királyi helytartó külön-külön köszöntö meg az üdvözléseket és a küldöttségeket biztosította arról, hogy teljes egészében ismeri a kereskedelem és ipar fontosságát s így bármikor rendelkezésükre áll a közérdekű intézményeknek.

Növelik az adóterheket Franciaországban

Az elmúlt hét belpolitikai eseményei megszilárdították a miniszterelnök helyzetét

Párizsból jelentik: A Daladier rádióbeszéte nyomán keletkezett belpolitikai vihar elült. A szélső baloldal kénytelen volt belátni, hogy a hadiüzemekben a munkások számát az ország biztonsága érdekében feltétlenül növelni kell. A miniszterelnök helyzetét az elmúlt hét belpolitikai eseményei megszilárdították. A kormány hétfőre délután minisztertanácsra ül össze, amelyen megbeszéli a 40 óras munkahét rugalmasabb alkalmazását, valamint a pénzügyi és külpolitikai helyzetet. Hír szerint a pénzügyminiszter javaslatot dolgozott ki az adóterhek növelésére és új kölcsön kibocsátására is tervbe vette. A képviselőházat valószínűleg nem hívják össze rendkívüli ülésre.

Titokzatos üldözöm

*

Múlt éjszaka reggelig nem tudtam elaludni. Bevallom: nem Runciman prágai tárgyalásai nyugtalanítottak, nem Lindbergh ezredes moszkvai útjára gondoltam, sőt nem is a blédi megegyezés eshetőségei foglalkoztattak. Hanem az a régivágású öregúr, aki tegnap délután a cukrászdában minden „apropó” nélkül ismeretlenül asztalomhoz telepedett.

Pedig ez a „régivágású” öreg úr nem mondtott semmi izgatót.

És éppen ez volt az egészben a legizgalmasabb...

Egyszerűen összeütötte a bokáját — amúgy engedélytkérőleg — s a következő pillanatban már szemben ült velem.

En pedig nem terpeszhettem szét jó kényelmesen a lábamat mint szoktam, sőt ropogant óvatosan magam alá húztam sáros cipőimet, nehogy a „rigorózus” külsejű öreg úr seher bokavédőjét összepiszkítsam. Az asztalra sem könyökölhettem miatta. Kávémát sem kápolalazhattam, mint rendszeren, hanem „szabály szerint” felkavartam, aztán a kanalat a csésze alatti porcellán tányérra helyezve, kénytelen voltam oszonnámát egyszerre — persze szűrőcsővel nélkül — felhörpíteni, mint azt tudvalevőben az „illemkodex” előírja.

S miatt az óvatos „illemesség” hüvelyk-szorilójában szenvedtem, vártam, hogy szomszédom megkérdi majd:

— Ugyan bizony kedves öcsém, merre van a... — mondjuk — városi villamosüzem?

Ennek a kérdésnek kettős jelentőséget tulajdonítottam:

1. A nyilván más városbeli öreg úr felvilágosításom révén tájékozódást nyer.

2. A megkezdett beszélgetés kapcsán agyonzitheti az unalmas időt.

Várakozásom azonban hiábavalónak bizonyult.

Ismeretlen ismerősöm a legnagyobb nyugtalommal uszonált — s valószínűleg egyáltalában nem sejtette, mennyire zavar.

Sőt ekkor már nem csupán zavart, de házározottan izgatott.

Kedtem arra gondolni, hogy talán nem is csak egyszerűen érdeklődni és „diskurálni” akar, hanem talán azért telepedett szembe velem, mert valamely elhunyt kedves hozzátartozójához hasonlítok.

Talán elhunyt jogász fiára, akit néhány évtized előtt párbajban szúrtak agyon... Vagy festőművész unokatestvérére, aki Párizsban — egy kis midinett miatt — a Szajnába ölte magát...

A „tragikus körülmények között” elhunyt fiu, vagy unokaöccs halhatott volna ugyan tífuszba, vagy akár náthalázban is — fantáziámat azonban ekkor már annyira túlfűtötte ez a regényes külsejű öreg úr, hogy közeledésének hátterében el sem bírtam képzelni más, mint legvadabb szentimentalizmust és regényromantikát.

Vártam, hogy egyszer csak felugrik és változón ragad:

— Egész olyan... Egészen olyan, mint „ő”. Már mint a párbajban megölt jogászyerek, vagy a Szajnába fullt festőművész.

Mint a „régivágású” öreg úr fia, illetve unokaöccse.

A szentimentális jelenet azonban elmaradt. Csak ültünk egymással szemben — és hallgattunk. Hallgattunk mélyen és konokul, mint két egymást némán, de halálisan gyűlölő ellentét, vagy két egymás gondolatát szavak nélkül is kitaláló őszinte barát.

A kettőnk hallgatása közt azonban végtelen volt a különbség.

Az öreg úr fenkölt nyugtalommal hallgalt, én azonban kiszáradt torokkal, kurtákat nyelvése és attól tartva, hogy felordítok. Végül is felugrottam s fizetés nélkül kirohantam a cukrászdából. De annyit még hallottam, hogy hatalmasat csattant a szék, amelyet szinte kirugtam magam alól.

Különös távozásom azonban — szerencsére — a cukrásziskasszonyon és dühítő asz-

Pusztulásra ítélte a szovjet Carskoje Selot,

az orosz cárok egykori fényes kastélyát

Carskoje Selonak a békeidőkben legendás híre volt. Itt töltötték az orosz cárok a nyári hónapokat. Olyan volt ez a Szentpétervár közelében levő „cári falu”, mint a Bécs melletti Schönbrunn vagy Versailles Párizs közelében, vagy Gödöllő Pest mellett. Carskoje Selóban állt az orosz cárok pazarul berendezett nyári kastélya, annak az óriási parknak a közepén, amit még Nagy Péter cár idején létesítettek. A kastélyban márvány-padlók, jászpiszal, akáttal, borostyánkővel, gyönyörű mozaikkal díszített falak és mennyezetek vannak s itt-ott a lapis lazuli sem hiányzik. A cári palota mellett tiszta márványból épült műcsarnok is áll, melyben a római Császárok és hősök, a görög hőlcsek és szónokok szobrai gyűjtötték össze.

Az óriási park maga is látványosság számba ment. A számtalan értékes építmény, szobor, kerti ritkaság mellett egy érdekes kínai falucska is állt a parkban, eredeti kínai pagodával; de világhírű ritkaság volt az égszínkék szibériai márványból épült gyönyörű hidacska is. Ezek mellett egy ó-frank eremítage egy híres nájadszobor egy gotikus vár-rom és a cári kápolna, Dannecher híres Krisztus szobrával voltak a carskoje-selói cári kastély park ritkaságai.

A carskoje-selói cári kastély attól a perctől kezdve, hogy Szentpétervárból Leningrád lett, pusztulásnak indult.

Nem tagadják ezt maguk a szovjet urai sem. Sőt az orosz irók most akciót indítottak a történelmi érdekességű és nagy műbecsű kastély és park megmentésére.

Az Izvestija legutóbbi száma ugyanis felhívást közöl, amelyet a Puskin-társaság tagjai írtak alá s amelyben vészriadót kiáltanak Carskoje Selo, a mai „Puskin” történelmi helyeinek érdekében. Mindenkit, aki az orosz cárok egykori pompás rezidenciáját látta, fájdalommal és megdöbbenéssel tölti el, ha tudomására jut, hogy milyen állapotba engedte azt süllyedni a szovjet-kormány.

Puskin városa, az egykori Carskoje Selo — így szól a felhívás — rendkívül és páratlan művészettörténeti értékkel bír. Az itteni lyceumban töltötte el Puskin gyermekkori és ifju éveit. A Puskin Lyceum (Katalin császárnő nagy palotájának egyik szárnya) a nagy palota, a hozzátartozó parkkal és sok más épület, valóságos történelmi emlékművei Puskin korának. Ma azonban a lyceum éppen úgy, mint a park, a teljes pusztulásához közelálló állapotban van. Évtizedeken keresztül nem renoválták a lyceum épületét, amelyet ma magánlakások céljaira osztottak fel és az teljesen elhagyott. A IV. emeleten, közvetlenül a szoba mellett, ahol Puskin lakott deszkafallal elkerített mellékhelyiségeket rendeztek be. A lakásokban és a folyosókon, valamint a lépcsőkön a falak nedvesek, piszkosak, az ablakok nagyrészből hiányzik az üveg. Az egykori Katalin-park, amelyet csak a nemrégiben kereszteltek át Puskin-parknak, mindenkor páratlan értéket képviselt és világszerte példaképpül szolgált a XVIII. század kertépítő művészetének s amelynek minden egyes sarka a legszorosabban össze van kapcsolva a nagy költő művészetével, a teljes megsemmisülés előtt áll. A park sok és nagyrészt szobra szintén pusztulásra van ítélve ha ugyan egyáltalán nem vit-

ték még el őket. A teljes megsemmisüléshez állnak közel a pompás kerti pavillonok, a híres építésznek, Guarenginek, Rastrellinek és Kameronnak alkotásai... A páratlan gazdaságu faültetvényeket szintén nagyrészt kivágták és elhanyagolták. A tavak és csatornák piszkosak, tele vannak rothadással és csak arra alkalmasak, hogy járványokat terjesszenek. A parkot minden nyáron megszámlálhatatlan, izléstelen bódéval, elárúsító hellyel építik tele. A híres Kameron-galériában éttermet rendeztek be. A park egyik legművészebb részén fürdőházat építettek... A nagy nemzeti költő emléke — fejezik be a Puskin-társaság tagjai felhívásukat — megköveteli, hogy Leningrad városának városi szovjetje a legközelebbi időn belül teljes egészében helyreállítsa azt a helyzetet, amely a költőnek egykor otthona volt”.

Vajon Sztalinéknak lesz e idejük arra, hogy az egykor csodaszép parkot — az örült fegyverkezés és propaganda mellett — végre rendbehozzák?

Hol nyugszik Kolumbus Kristói?

Londonból írják: Minden esztendő október tizenkettedikén, annak a napnak évfordulóján, amikor 1492-ben Kolumbus Kristóf megérkezett San Domingó szigetére, hatalmas aranyú emlékműnepeket tartanak ott. Az amerikaiak az idén is megrendezik az ünnepeket, melyeknek az a célja, hogy felhívják a világ figyelmét Kolumbus nagy művére és megindítsák a gyűjtést a világ egyik legnagyobb emlékoszlopjának és világlátótornyának megépítésére. A tengerpartnak ama részéről, ahol a nagy felfedező először tette lábát amerikai földre, a napokban négy repülőgép száll fel és berepüli az összes amerikai államokat, többmillió röpíratot dob le és visszafelé útjában felszedi az egyes repülőtelegeken a gyűjtött pénzt. Az emlékoszlop ezerkétszáz láb magas, óriási kereszt lesz, melynek zöld fénye negyven mérföldnyire látható lesz a tengerről. Az emlékoszlop tövében fogják elhelyezni a nagy felfedező még megmaradt csontjait, amelyek körül nemrég nagy vita fejlődött, mert akadtak, akik azt állították, hogy Kolumbus nem San Domingóban, hanem Sevillában van eltemetve, egy Rodriguez nevű tengerész hozta haza annak idején. A feltevést azonban megcáfolták. Kolumbus tényleg San Domingó katedrálisának kriptájában piheni álmait s nem sokára odakerül, ahol élete legnagyobb ténykedését végrehajtotta.

— amint mondani szokás: valósággal kongott az ürességtől a rendelő.

Ekkor már nem tudtam tovább történetni magam.

— Mi baja? — förmedtem rá nem éppen azon a résztvevő hangon, ahogy egymás panaszaival felől érdeklődnek a betegek.

Tériszony — hangzott leverten a felelet — és önnék?

— Semmi! — feleltem kedélyesen és nem is hazudtam, mert már nem volt semmi bajom. A különös és „titokzatosnak” vélt aggasztás, aki személyével súlyos beteggő tett, valószával tökéletesen meg is gyógyított.

Horváth Imre

táltársamon kívül nem látta senki — nem is láthatta, mert a cukrászdában csak ketten ültünk, én és a regényes külsejű öreg úr.

És éppen ez volt az egészben a legkülönösebb.

Ha minden asztal üres volt: mért telepedett pont az általam elfoglaltához ez a bogaras öreg?

Ismétlem, ezen gondolkodtam múlt éjszaka egészen reggelig. Reggel pedig bekopogtam az első idegorvoshoz. Azt hittem, vesztetemre. A rendelőben ugyanis megisméllődött a tegnapi jelenet.

Nyomban én utánam beléptem a „régivágású” öreg úr és egyenesen mellém telepedett. Pedig kívülem senki sem várt az orvosra,

Vaida Sándor királyi tanácsos nyilatkozata magántitkárának halálos-végü vasuti kalandjáról

Háromféle feltevés alapján igyekeznek kinyomozni a hálókocsiban lejátszódott titokzatos tragédiát

Kolozsvár. Saját tud. Nemcsak Erdély, hanem egész Románia közvéleménye élénk érdeklődéssel kíséri a dr. Gáspár Ionel meggyilkolása, illetve gyilkosának kézrekerítése ügyében megindult nyomozást. Mint ismeretes, dr. Gáspár Ionel, Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnök, királyi tanácsos, közel négyszázezer leányi készpénzzel utazott Kolozsvár felé. Eddig még ismeretlen tettes, vagy tettesek Kiskapus állomása előtt — állítólag — behatoltak a magántitkár fülkéjébe és még mielőtt Gáspár dr a védekezésre gondolhatott volna, egyetlen lövéssel leterítették s a pénzt tartalmazó irattáskáját elrabolták, majd nyomtalanul eltűntek. Mindezt Gáspár Ionel beszélte így el, akit súlyos állapotban szállítottak be a kolozsvári klinikára. Dr. Gáspár többszöri operatív beavatkozásokon is átesett a klinikán, mindez azonban már nem segített rajta, mert a nagy vérvesztés miatt szívbenulás állott be, amely végzett az egyébként még egészen fiatal emberrel. A halálhír villámgyorsan terjedt szét ország-szerte és mindenütt mély megrendülést keltett. A hatóságok széleskörű nyomozást kezdtek a gyilkos merénylő kézrekerítésére.

A merénylet utáni első órákban már találgatások indultak a hálókocsi-dráma körülményei felől. Ezek között szerepelt az a feltevés is, hogy a tettesek nem a pénzre, hanem a Gáspárnál lévő igen fontos iratokra pályáztak és azért vitték magukkal a közel félmillió lejt tartalmazó irattáskát, mert abban sejtették a kérdéses iratokat. Tekintettel azonban arra, hogy a fülkében nem volt dulakodásnak semmi nyoma, egy másik feltevés is felmerült, olyan feltevés, amely a tragédiát egész más beállításban képzelel el és másképpen próbálja magyarázni... Minden körülmények között a boncolás eredménye fogja igazolni azt, hogy milyen útat követett a golyó, amely életét kioltotta Gáspárnak és ebből fogják majd a nyomozók közege arra következtetni, hogy a lövés milyen helyzetben érte a magántitkárt. Ezek szerint három lehetőség van: vagy rablógyilkosság történt, vagy pedig politikai bosszú áldozata lett dr. Gáspár Ionel, a harmadik feltevés pedig az, amiről még időelőtti volna beszélni. A rendőrség természetesen mind a három irányban nyomoz és már eddig is igen sok kihallgatást eszközölt az ügyben. Rendkívül meglehetősen a rendőrség munkáját az, hogy nem lehet tisztán látni a merénylet okának indító rugóját, mert politikai bosszú, vagy rablógyilkosság esetén is más-más körben kell keresni a gyilkos merénylő személyét.

Nyilatkozik Vaida Sándor

Annak a rendkívül fontos kérdésnek tisztázása érdekében, hogy volt-e a meggyilkolt dr. Gáspár Ionel magántitkáránál olyan természetű irat, amelynek megszerzése valakinek vagy valakinek érdekében állhatott volna, felkerestük dr. Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsost, akinél a meggyilkolt Gáspár a magántitkári teendőket látta el. A királyi tanácsos ugyanis magántitkára ellen elkövetett merénylet hírére alparéti birtokáról azonnal Kolozsvárra érkezett és komoly aggodalommal figyelte bizalmi emberének állapotát.

A volt miniszterelnök szívesen állott munkatársunk rendelkezésére, aki első kérdésében az iránt érdeklődött, hogy voltak-e a tragikus véget ért ügyvédnél olyan papírok, amelyek megszerzése bármilyen kockázatot megérték volna.

— Tudomásom szerint — feleli a királyi tanácsos, — dr. Gáspár Ionel nem hozott magá-

val ilyen természetű iratokat. Utja teljesen magánjellegű volt.

— Lehetségesnek tartja-e kegyelmes uram — hangzott a következő kérdés, — hogy Gáspár Ionel politikai ellenfelei bosszújának esett áldozatául?

— Ezt a kombinációt nem tartom valószínűnek, — felelt a volt miniszterelnök, — mert magántitkáromat, amennyire én tudom, mindenki szerette és így ellenségei sem igen lehettek. Sokkal valószínűbbnek tartom azt a feltevést, hogy Gáspár Ionel vakmerő vasuti

rablók kezeibe került. Ezek megneszelték, hogy nagyobb összegű pénzt visz magával, ami egy kissé nagyobb kockázatot is megér. Valószínűleg ez a magyarázata, hogy egyenesen fegyverrel támadtak rá. A politikai bosszú feltevését még azért sem vélem valószínűnek, — fűzi tovább Vaida Sándor, — mert, ha a merénylő gyilkolni akart volna, akkor többször is rálőtt volna áldozatára. Az a tény azonban, hogy csak egy lövést adott le, igazolja azt, hogy áldozatát csak ártalmatlanná akarta tenni és egyedüli oka a pénzszerzési vágy volt.

— Engem a dolog végtelenül lesújtott, — mondja tovább rövid szünet után a királyi tanácsos, — hiszen egyik legbizalmasabb és egyben legmegbízhatóbb emberemet vesztettem el benne.

Eddig tartott az egykori főnök nyilatkozata volt munkatársát ért tragédia felett s bár a nyilatkozatból az tűnik ki, hogy Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsos feltevése szerint Gáspár Ionel dr nem politikai bosszú áldozatául esett, a rendőrség lelkiismeretesen minden nyomot végigvizsgál és nyilatkozatot csak a nyomozás befejeztével ad az ügyben.

(b. a.)

Hess német birodalmi vezérhelyettes beszéde a külföldi német szervezetekhez

„Mi és külföldi németeink nem avatkozunk bele más államok belső viszonyaiba” — emelte ki Hess Rudolf

Stuttgartból jelentik: Vasárnap nyitották meg a városi csarnokban a nemzeti-szocialista párt külföldi szervezeteinek hatodik gyűlését.

A gyűlésen beszédet mondott Hess Rudolf, a vezér helyettese is. Hangoztatta, hogy az Anschluss folytán régi német álmom vált valóra, és Németország most más nagy nemzetekkel szembeni barátságát erősítette meg. Itt hivatkozott Mussolini és Horthy kormányzó németországi látogatására. Az új birodalom fejlődével — mondotta — megnövekedett a világ különböző részein a Németország elleni gyűlölet is, de ezzel a gyűlölettel együtt visszatért a tisztelet is a Német Birodalom iránt. Hangoztatta, hogy a külföldi németek nemzeti-szocialista felfogása a németek személyes ügye, és az is marad.

— Mi és külföldi németeink — mondotta, — nem avatkozunk bele más államok belső viszonyaiba. Éljenek és boldoguljanak más államok a maguk módján. De mi is elvárjuk, hogy mások se avatkozzanak bele a mi dolgunkba és

hagyjanak minket is élni és boldogulni a magunk módján.

Hess a továbbiakban örömét fejezte ki afelett, hogy egyre több külföldi látogat el Németországba és reméli, hogy minden jóindulatú látogató a hazája és Németország közötti megbeszélés szószólója lesz.

— Szerne a világon, — folytatta beszédét Hess, — ne vegyék tőlünk rossznéven, hogy azt mondjuk a szudéta-németeknek: „csodálattal szemléljük, hogy minden terror és erőszak ellenére megőrizték vasfegyelmüket! Ti, szudéta-németek tudjátok, hogy teljes szívvel véletek vagyunk!”

Hess ezután 24 zászlót avatott fel, mint mondotta: „nem azért, hogy a külföldi németek idegen meggyőződésű és világnézetűk ellen támadásra menjenek vele, hanem azért, hogy hazájuk békés jelképei legyenek és figyelemztessék őket arra, hogy: mindent Németországot!”

Hess után még többen szólaltak fel.

A belga hadgyakorlaton farkaskutyák is résztvettek s a kitűnően idomított kutyák Lipót király (X) előtt is elvonultak díszmenetben.

Az erdélyrészi méhészeti, kertészeti és háziipari vásár Kolozsváron

Az EME által az EGE-vel karöltve 1938. évi szeptember hó 1., 2., 3., 4., 5. napjain Kolozsváron rendezendő erdélyrészi méhészeti, kertészeti, háziipari kiállítás- és vásárral kapcsolatos gyűlések, előadások, kirándulások stb. napirendje:

Szeptember hó 1-én, csütörtökön:

Dél előtt 11 órakor a kiállítás és vásár ünnepélyes megnyitása, a kiállított tárgyak bírálati eredmények kihirdetése a kiállítás megtekintése, térszene.

Délben 1 órakor: Közébd az „Amerika” étteremben. Piața Unirii 23. szám.

Délután 4 órakor: Az EME méhészeti kongresszusának megnyitása. A kongresszus helye a Református Kollégium régi épületének díszterme, a Kogălniceanu (volt Farkas-utca) 16. szám alatt, balra.

Tárgysorozat:

1. A kolozsvári földészek énekkara alkalmi dalokat ad elő.
2. Elnöki megnyitó, tartja Pohl Béla, az EME elnöke.
3. Török Bálint, az EME tb. alelnök-főtájkára előadást tart az egyesület öt éves munkatervéről.
4. Pop Silvius, bontidai állami ménes gazdasági intéző előadása: A méhnevelésről két anyárendszerrel, a hízlalt lépről és a Hanemann-rács kiküszöböléséről.
5. Gáll Imre, nyugalmazott méhészeti szakiskolai igazgató (Gödöllő) előadása: A méhgazdaság üzemtanáról.

Szeptember hó 2-án, pénteken:

Dél előtt 9 órakor: a méhészeti kongresszus folytatása. Előadások helye, mint fent.

1. Dr Parádi Kálmán, orvos előadása: A méz mint táplálék és gyógyszer.

2. Dr Stitz János, vegyész mérnök (Pécs) előadása: A méz és viasz kémiaja.

3. Oprean Ioachim (Tarnovica), előadása: A öltésrohadásról.

4. Délben 1 órakor közébd az „Amerika” étteremben, Piața Unirii 23. szám.

Délután 3 órakor: a méhészeti kongresszus folytatása. Az előadások helye, mint fent.

1. Stitz János, EME alelnök előadása. A német méhnevelés rendszeréről és eredményeiről.

2. Seyfried Ferenc, EME szerkesztő-titkár előadása: A méz márkázásáról.

3. Bíró Pál méhészeti szakíró előadása: A mézelőnövényekről.

4. Kirándulás a Botanikus-kertbe, a mézelőnövények tanulmányozása céljából.

Szeptember hó 3-án, szombaton:

Dél előtt 9 órakor: Az EGE Kertészeti és Gyümölcsészeti Szakosztályának alakuló közgyűlése. A Református Kollégium régi épületének dísztermében, Kogălniceanu (volt Farkas-utca) 16. sz. alatt, I. emelet, balra.

1. Elnöki megnyitó tartja: Dr Sász Pál, az EGE elnöke.

2. Az EGE Kertészeti és Gyümölcsészeti Szakosztályának ügyrendjét ismerteti: Török Bálint, az EGE igazgatója.

3. Választások:

a) egy szakosztályi elnök;

b) egy szakosztályi alelnök;

c) egy szakosztályi előadó;

d) egy szakosztályi jegyző.

4. Gogomán Ferenc gyümölcsstermelő előadása: A kivételre és piacra szánt gyümölcs válogatásáról és csomagolásáról.

5. Fülöp Ferenc, mérnök előadása: A romániai gyümölcskivételről.

6. Biebert Ferenc, okleveles kertész előadása: A gyümölcsvédelemről.

7. Ifj. Veress István, előadása: A méhészet jelentősége a gyümölcsösben.

Délután 4 órakor: Háziipari és népművészeti előadások A Református Kollégium régi épületének dísztermében Kogălniceanu (volt Farkas-u.) 16. sz., I. em., balra.

1. Dóczyne Berde Amál, előadása: A népművészet lelke.

2. Dr Koronka Pál, előadása: A gyapjú háziipari feldolgozásáról.

3. Dr Kelemen Lajos előadása: Az erdélyi magyar háziipar múltja.

4. Vásárhelyi Z. Emil, előadása: Az erdélyi képzőművészet.

Szeptember hó 4-én, vasárnap:

D. e. fél 10 órakor: Az okleveles gazdák talál-

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Magyar fotóriporter aki megreszelte a windsori herceg arany fürdőkádját

Budapest, augusztus hó.

A legújabb külföldi magyar karrieriek közé tartozik Királyhegyi György, a „New York Times” európai fényképosztályának vezetője, aki szenzációs fotóriportokban mutatja be Európát Amerika legnagyobb újságolvasó táborának. Királyhegyivel az egyik nagy dunaparti szálló halljában beszélünk. Ritka pillanat ez amikor a riporter interjúolja — a fotóriportert.

— Mi volt a legérdekesebb fotóriportkalandja? — kérdelem az amerikai tempóban dolgozó és gondolkodó Királyhegyit.

— Az idei nyár legvidámabb és legizgalmasabb riportja talán a windsori herceg fürdőkádjának lefényképezése volt. Amerikából kaptam kábelt, hogy Londonból azonnal utazzam Cap d'Antibes-be, ahol a windsori hercegi pár a júliust tölti és készítsék fényképet a fürdőkádról, amely állítólag szinaranyból készült! Természetesen Amerikának az lett volna a szenzáció, ha bebizonyítjuk, hogy a kád nem valódi arany. Ezért társammal, Gyenessel elhatároztuk, hogy mindenképpen bejutunk a féltve őrzött fürdősobába és valamiképp próbát veszünk a kádról, hogy megállapításuk, arany-e vagy sem?

— A villába bejutni rendes úton nem lehetett, mert a hercegi pár még nem volt ott és a személyzetnek senkit sem szabad beengedni. Így hát Cap d'Antibes-ből másfélórás motorcsónak-utazással sikerült a villa kertjénél kikötőnk. A cselédséget azzal kenyereltük le, hogy mindenképp lefényképeztünk és megígértük, hogy képük meg fog jelenni a „New York Times”-ben, csak engedjék meg, hogy a fürdőkádat megnézzük. Miközben én a fürdőkádat fényképeztem Gyenes barátunk egy óvatlan pillanathoz ráspollyal a kád alját kissé megreszelte és a port egy gyufaskatulyába hullatta.

— A becses „ereklyét” aztán Cartiernél megvizsgáltattuk és legnagyobb csodálkozásunkra kiderült, hogy tényleg valódi, tizenennyolc-karátos arany...

— Ha akar ezenkívül egy jó kis rivierai pletykát, — mondja Királyhegyi mosolyogva. — elárulhatom, hogy Marlene Dietrich minden valószínűség szerint Erich Maria Remarque-hoz

megy feleségül akivel Cannesban ismerkedett össze.

— Mi volt élete legnagyobb riportélménye? — kérdeztem ezután az agilis fényképmatadort.

— Talán az antwerpeni nagy autóverseny, amelyen Mecséry Ilával, a kitűnő magyar film-színésznővel együtt vettem részt. Mecséry Ila, aki tudvalvőleg egy angol főúr felesége, tizenkét-hengeres Super Standard géppel indult és 238 kilométeres átlaggal megnyerte a versenyt ebben a kategóriában. Nagyon jól esett mindkettőnknek, hogy a győzelem után — bár Mecséry Ila angol állampolgár — a magyar nőt ünnepelték benne. A verseny azért volt számomra különösen izgalmas, mert útközben fényképeket készítettem és hallatlanul érdekes hatásokat tudtam elérni a rohanó gépről csinált képeimmel.

Királyhegyi György már veszi is legújabb típusú fényképezőgépét és rohan, hogy egy budapesti szenzációról küldhessen képeket a New York Times-nek... —les.

SIREMLÉKET KAP DEZSÉRI GYULA.

Budapestről jelentik: Most lett tíz esztendője, hogy Dezséri (Horváth) Gyula, az erdélyi színjátszás egyik legkiválóbb művésze, Budapesten meghalt. Dezséri Gyula 1850-ben született, 1873-ban kezdte pályáját a László-társulatnál. Az ország legtöbb városában szerepelt, majd Budapestre szerződött a Magyar Színházhoz. 1900-ban Janovics Jenő szerződtette a kolozsvári Nemzeti Színházhoz. Közel húsz évig volt a színház tagja, a közönség nagyon szerette és a kritikák is mindig a legnagyobb elismerés hangján szóltak róla. Férfias játéka, elmélyült jellemábrázolása a legkitűnőbb erdélyi színészek egyikévé avatták. A kolozsvári színháznak örökös tagja lett. Halálának tizedik évfordulója alkalmából az Országos Színészegyesület elhatározta, hogy a nagy művész Budapesten lévő jeltelen sírjára siremléket állít. November 1-én fogják leleplezni a siremléket.

kozója az EGE székházában, kiállítás és azután a gazd. akadémia megtekintése.

Délben 1 órakor közébd az „Amerika” étteremben. P. U. 23.

Szeptember hó 5-én, hétfőn:

Dél előtt 9 órakor: Kirándulás az EME házsongárdi méhészeti telepre. Ismertető előadást tart Stief Ottó az EME alelnöke. Találkozás a kiállítás épületének bejáratánál.

Délben 1 órakor közébd az „Amerika” étteremben.

Délután 4 órakor: A méhészeti tanfolyam ünnepélyes megnyitása az EME házsongárdi méhészeti telepen.

Délután 6 órakor: A kiállítás bezárása. — A kiállítás tartama alatt előreláthatólag minden este szabadtéri előadást fog rendezni a cluji Magyar Színház.

Tisztújító és alapszabálymódosító közgyűlést tartott a gyergyószentmiklósi és a csiktusnádi hitelszövetkezet

Csikszereda. Saját tud. Szabó György gyergyószentmiklósi apát-plébános. évjzedeiken át tartó szorgalmas és ügybuzgó tevékenységének lehet köszönni, hogy ma, Gyergyószentmiklóson nagyon fejlett szövetkezeti élet van. Ő alapította Csik megyében a legelső tejszövetkezetet és utána a nagymultu hitelszövetkezetet, melyek ma is szép eredménnyel szolgálnak a székely lakosság gazdasági hiteli érdekeit. Amint ismeretes, az új szövetkezeti törvény kimondja, hogy minden szövetkezeti tagnak legalább két 500 lejes üzletrész-szel kell rendelkeznie, ellenkező esetben nem részesülhet a szövetkezet által nyújtott kedvezményekben. A gyergyószentmiklósi „Szövetség” hitelszövetkezet is ennek megfelelően alapszabálymódosító közgyűlést tartott a napokban mely alkalommal új tisztikart is választott. Balázs Sándor igazgató-tanító, elnök ismertette az új szövetkezeti törvény rendelkezéseit és az ennek megfelelően történő üzletrészek kiegészítését, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Bővebb felvilágosítással szolgált az ügyben dr Márton András szövetkezeti ügyész. Megemlékezett arról, hogy a szövetkezet megalapítója Szabó György apát-plébános volt és annak felvirágztatása tekintetében nagy érdemeket szerzett a régi tisztikar, amelynek megbízatása lejárt. Köszöntötte Sántha Albert és Buslig Péter, még életbenlévő alapító tagokat is, majd a közgyűlés az igazgatóságba továbbra is beválasztotta Szabó György apát-plébános, László Ignác főesperes, dr Csiky János orvos, Bajna Imre kereskedő, Madaras Agoston, Madaras Balázs, Szócsa Aron, Maurer Dániel, ifj. Pongrácz Elek tagokat, a felügyelőbizottságba: Kereső Ignác, Sándor Elek, Kari József Ignác tagokat.

Ugyancsak alapszabálymódosító- és tisztújító közgyűlést tartott a csiktusnádi, Gyarmathy Károly kereskedő által 1909-ben alakult és 310 taggal rendelkező hitelszövetkezet is. Huszonkilenc év óta ügyvezető elnöke ma is a köztisztviselőként álló Gyarmathy Károly. Az ő elnöklése alatt folyt le a közgyűlés, mely az új szövetkezeti törvénynek megfelelően módosította az alapszabályokat, majd megtartotta a tisztújítást. Az igazgatóság és felügyelőbizottság választása egyhangulag történt. Igazgatósági tagok lettek: Gyarmathy Károly, Ferenc András, Anda Géza plébános, Betegh Albert, Ábrahám József, Ferenczy Ferenc, Szakács Gerő, Imets István és Domokos János. Felügyelőknékné Jakab Béla, Domokos István és Kocza Kálmán választották meg.

Hatalmas méretű román katedrális épül Temesváron. Saját tud. Vasárnap délután szentelte be Mager Andrei dr aradi görögkeleti püspök a temesvári katedrális keresztjét és harangját. A szentelésen megjelent Marta Alexandru dr királyi helytartó, valamint az egyházak és hatóságok vezetői. A katedrális épületére tíz kereszt kerül, három kisebb toronyra pedig egy-egy mitra-korona. A legnagyobb kereszt öt és fél méter magas és csúcsa nyolcvanöt méter magasságba kerül. Ez Temesvár legmagasabb pontja, legmagasabb kilátóhelye pedig a katedrális kupolatorony erkélye lesz, amelyet hetven méter magasságban helyeznek majd el.

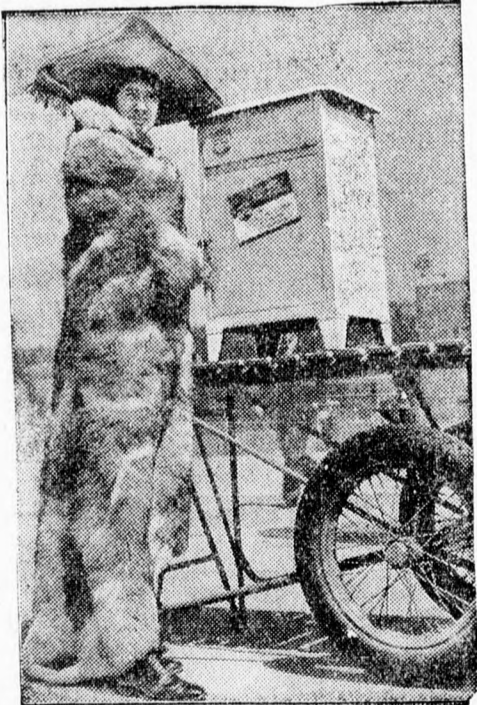
Érlelt zárlat. Párizs 11.93 háromnegyed, London 21.28 háromnegyed, Newyork 436.87, Brüsszel 73.83 háromnegyed, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 238.65, Berlin 175.20, Prága 15.05, Varsó 82.30, Belgrád 10, Bucuresti 325.

TÖRTÉNELEMELŐTTI ÁLLAT CSONTJAI RA BUKKANTAK. Viareggio-ból jelentik: A tengerparton hálójukat vontató halászok hatalmas történelemelőtti állat csontjait vontatták partra. A csontok között van egy koponyarész, amely 75 kilogrammot nyom, másfél méter hosszú és 80 centiméter széles. Szakértők véleménye szerint a paleozoi korból származó állat maradványairól van szó, amely mintegy 15 méter hosszú lehetett.

A ferencrendiek általános rendfőnöke Brassóban. Saját tud. Mint már jelentettük, pénteken Rómából Kolozsvárra érkezett Leonardo Maria Bello, a ferencrendiek általános rendfőnöke. A generális kedden este 7 órakor Brassóba érkezik az itteni ferencrendi kolostor meglátogatására. Az éjszakát a zárdában tölti és szerda reggel fél 8 órakor ünnepélyes szentmisét celebrál. Utána ünnepélyes fogadtatás lesz a Harmadrendi Otthonban, ahol P. Császár Elek főatya fogja üdvözölni a generálist.

MAGYAR GYÜRÜS MADÁR BELGAKONGÓBAN. Budapestről jelentik: A brüsszeli természetrajzi múzeum arról értesítette a budapesti madártani intézetet, hogy 1938 április 15-én Mbalaka községben a Kongó folyam torkolatában „Budapesti Ornith” jelzésű 116.160 számú gyűrűvel megjelölt madarat lőttek s kérte annak jelölési adatait. A gyűrűs madár örvös légykapó s 1937 május 31-én kapta a gyűrűt Egerváron, Zalaegerszeg közelében. A gyűrűzési és elejtési hely egymástól való távolsága közel 6000 kilométer. Ez az első eset, hogy magyar madár kézre került Belga-Kongóban.

Terményárak a kolozsvári Tőzsdén. Saját tud. A kolozsvári Arutőzsde legutóbbi jegyzései napján a következő árfolyam alakult ki: új buza 77-78 kilogrammos 420, rozs 59-60 kilogrammos 330, zab 40 kilogrammos 390, kukorica 370-375, fehér paszuly 730, 0-ás liszt 900, 4-es liszt 830, 5-ös liszt 800, vegyes liszt 78 százalékos 810, 80 százalékos 800, málliszt I. 510, II. 420, korpa 290, széna I. présetlen 100, II. 85, lucerna és lóhere 110, buzaszalma 60 lei. Árak vagontételben ab Kolozsvár készpénzfizetés mellett értendők.

Jégsekreány — az eszkimóknak... Ez a különös figura a fenti képen egy amerikai ügynök, aki jégsekreányeket akar eladni az alaskai eszkimóknak. Mi azonban úgy hisszük, hogy ügyes fényképészekről és nem komoly üzleti szándékról van szó. T. i. Alaskában nem sok szükség van — jégsekreányre

Hírek között

*

Mexikóban megint kitört egy kis forradalom. Miután ez már eggyel több, mint amennyi egy évben szokott lenni, illetékesek úgy határoztak, hogy jövőre eggyel kevesebb forradalom lesz rendezve.

Drágább lesz a parfüm. E mögött valami kartelszapot érzek. Akinek nem szaga, ne vegye magára.

Szaporodnak a rekordok. Most pl 10 óra alatt körülrepülték Amerikát. Ha sokáig így megy, a legközelebbi rekord az lesz, hogy a győztes az indulás előtt hét másodperccel már meg is érkezik, míg a második helyezett csak gyöngén végez. Az induláskor érkezik meg.

Newyorkban megnyílt az Illatszatanatórium. Itt mindenféle betegséget illatokkal gyógyítanak. Ezután érdeklődtem sűrűs, hogy milyen illat jó a duplabicska ellen, mert éppen most írják, hogy otthon a Feri, a kisbéres, vasárnap este a Weiszfeld kocsmájában a szabadtéri bálon az udvarban három bicskával szaladt össze és nagyon rossz bórben van a gyerek. Tesék megkérdezték, hogy foghagymás kolbász-illat jó e bicskárul, mert az éppen van otthon?

Az új őszi női kalapokon nincs semmi díszítés. Eppen ezért kissé drágábbak, mint a tavalyi modellek.

Palesztinában úgy alakul a helyzet, hogy az arabok ki akarják irtani a zsidókat, a zsidók pedig az arabokat. Mindkét párt egész nap dolgozik és tényleg máris szépen fog a lakosság. Az angolok igazságsan, hol az egyiknek, hol a másiknak segítenek.

A newyorki telefonigazgatóság büszkén közli, hogy ott van a világ összes városai közül a legtöbb telefon. Most csak azt várom, hogy a newyorki rendőrigazgatóság is közölje, hogy ott van a világon a legtöbb gengszter.

A legújabb. A tánc meghosszabbítja az életet. Most még csak azt szeretném tudni, hogy a hosszú élethez elég-e, ha az ember egész nap tanúzik, vagy direkt csárdást kell ropni százhusz évig?

Szatmáron csak csütörtökön fizetik a nyugdíjakat. Szatmár. Saját tud. Pénteken reggel a szatmári pénzügyigazgatóságra rendelet érkezett, amelynek értelmében a nyugdíjak folyósítását meg kell kezdeni. Tekintettel azonban arra, hogy az előkészítő munkálatokkal a pénzügyigazgatóság munkahalmozódás miatt nem tudott idejében elkészülni, a szatmári nyugdíjakat csak a jövő héten, csütörtökön reggel kezdik fizetni.

A Tenger Fenekén Marad az Angol Kincses Hajó. Amszterdamból jelentik: A Karimata kotróhajó, amely a Lutine angol „arany” gőzös kiemelésén fáradozik, kénytelen volt lánacsakadás miatt munkálatait egy időre beszüntetni. A kotróhajót bevontatták Terschelling kikötőjébe. Az eddigi vizsgálatok megállapították, hogy az elsüllyedt kincseshajót nem lehet felszínre hozni. Ezek után a vállalkozás sikere igen kétséges.

Közel félmillió lei felesleggel zárult Csikszereda város múlt évi számadása. Saját tud. A város polgármesteri hivatala most terjesztette fel jóváhagyásra az 1937-38. költségvetési év számadását. E szerint a város múltévi bevétele 4.118.402 lei, kiadása 3.745.960 lei volt. A számadás 372.442 lei felesleget mutat. A város ezt az összeget már be is fizette a törvény előírása szerint a központi letéptéztárba, miután azt csak az idei költségvetési év végén lehet felhasználni. A közel félmillió lei felesleg azt mutatja, hogy a város gazdálkodása jó kezében van.

Temetések Tiszteendő S abina Minisan nővér, tanítónő, 42 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése hétfőn délután volt. — Saláta Ferencné szül. Bittling Mária 61 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”)

Csik vármegye iskolszékeinek pályázati hirdetése. Csikszereda. Saját tud. Csik vármegye iskolszéke pályázatot hirdetett egy könyvelői és egy titkár-irattárnoki állásra szeptember 10-iki határidővel.

UJ FOGAI NŐNEK EGY SZÁZHUSZ ÉVES ALBAN FÖLDMŰVESNEK. Belgrádból jelentik: A délszerbiai Kamenjani faluban él egy albán földműves, aki nemrég töltötte be százhuszadik életévét. A meglepően friss erőben lévő aggastyánnak most új fogai nőnek. Muszlejevics, a százhusz éves földműves, soha nem volt beteg s naponta gyalog jár néhány kilométerre lévő munkahelyére; látási képessége és étvágya kifogástalan. Egész életében szegény ember volt és nagyon mérsékeltlen élt.

Láposy Zeneiskola a legmodernebb alapon vezetve, felvesz fiú és leány növendékeket, kezdő foktól a művészi kiképzésig. Szakszerű elméleti oktatás, kamarazene- és zenekarigyakorlatok. Mérsékelt tandíj. Felneveltek részére külön tanfolyam. Beiratások szeptember 1., 2., 3. Nagyváradi, Simeon Stefan (Bethlen) utca 20. szám.

A FODRÁSZAT ÉS SZÉPÉSZET NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSA. Kölnből jelentik: Október 2-án nemzetközi fodrászkongresszus nyílik meg Kölnben, amelyen 27 ország képviselői jelennek meg. Ugyanakkor nyitják meg ünnepélyesen a „fodrászat és szépművészet” című második nemzetközi kiállítást. Külön értekezlet tartanak a hölgyfodrászok. Ezzel kapcsolatban divatkiállítás is lesz.

Uj postai igazgatók. Bucurestiből jelentik: A postai személyzeti szabályzat 45-ik és 110-ik cikkelyei alapján királyi rendelettel augusztus 18-tól kezdődőleg a következő magasrangú tisztviselőket nevezték ki postai igazgatókká: Colas Emil, kitermelési igazgató, Tanaescu Todor, technikai igazgató, Ciuperescu Mircea, kereskedelmi igazgató, Costacea Octav, gazdasági hivatali igazgató, Boeru Victor, személyzeti igazgató, Maneanu Nicolae, könyvelési osztályigazgató, Dumitrescu Nicolae és Cuzin Gheorghe, vezérfelügyelők, Sciheru Joan, vonal- és beruházási igazgató.

ZSIDÓ OSTROM MILÁNÓ ELLEN. Rómából jelentik: Hivatalosan közlik, hogy ez év március 12-től jún. végéig 1562 külföldi zsidó akart letelepedni Milánóban. Ezek közül 580 Ausztriából, 572-en Németországból és 410-en Lengyelországból származnak. — Isztanbulból kelteztett párizsi lapjelentések szerint a török kormány egyidő óta tárgyalásokat folytat a nemzetközi zsidó szervezetekkel s hajlandóan nyilatkozott arra, hogy letelepedési engedélyt ad százezer Európából menekülő zsidónak az alexandrettei szandzsakság területén.

Rendőri rendelkezés a sofőrökre nézve. Temesvár. Saját tud. Mateescu Matei alezredes, csendőrségi és rendőrségi parancsnok rendeletet adott ki a bérgepkocsikra s azok vezetőire vonatkozólag. Az autótaxikat kívül-belül tisztán kell tartani. A sofőröknek a kocsi belsejében nem szabad dohányozniok. Tülkölni a város területén tilos, szükség esetén a kocsi sebességét hat kilométerre kell mérsékelni. Taxisofőröknek és bérgekocsiknak fekete egyenruhákat kell viselniük. A bérgekocsi vezetője borotválva álljon szolgálatba, ruhája tiszta legyen. Ismételt figyelmeztetés ellenére sem közzönnek még a taxisofőrök románul. Ezentul szigoruan felügyelnek arra, hogy románul közönljenek. Ha aztán utasok más nyelven beszél, a továbbiak során, ezen a nyelven beszélhetnek vele.

DOHÁNYZIK?

Olvaasa el feltétlenül!

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A dohány, mint mérgező. A heveny nikotinmérgezés. Szédülés, nehéz légzés, szívdobogás. Az idült nikotinmérgezés. A nikotin és vércukor. A gyermek és a dohányzás. A szem. A légzőszervek és a dohányzás. A dohányzás és a rák kérdése. Az emésztőszervek (gyomor, bél) és a dohányzás. A nő fajtenntartó értéke. Az idegrendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés. Elmezavar, görcsök, fejfájás, álmatlanság. A dohányzás kozmetikai következményei. Az erős dohányzástól való leszokás vagy ennek mérséklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás ártalmainak csökkentése stb. Irta dr Somogyi Béla. Ara 35 lei.

A kolozsvári róm. kat. belvárosi egyház-köztség rendkívüli közgyűlése

Egyházközségi képviselőket választottak az Egyházmegyei Tanácsba

Kolozsvár. Saját tud. Tegnap délelőtt tartotta meg a kolozsvári belvárosi római katolikus egyházközség rendkívüli közgyűlését, amelynek tárgya az Egyházmegyei Tanácsba kiküldendő képviselő tagok megválasztása volt.

A közgyűlést dr. Óvári Elemér főgondnok nyitotta meg. Utána P. Mészáros Dorotheus mondott imát, majd dr. Óvári elnök bejelentette a közgyűlésnek, hogy Márton Áron plébános-kanonok megválasztását Vorbuchner püspök ökegyelmessége tudomásul vette és a plébánosi esküt már keze közé le is tette, egyben pedig valóságos kanonokká nevezte ki az új plébánost. Előterjesztette az elnök még azt is, hogy az új plébánosbeiktatási ünnepségét szeptember 29-én, Szent Mihály napján rendezzék meg és pedig a Marianum dísztermében, tekintve, hogy a belvárosi egyházközség gyűlésterme erre a nagyszabású ünnepségre kicsinynek bizonyulna. A plébánosi javak átadására nyolctagú bizottságot küldött ki a közgyűlés.

Ezután került sor az Egyházmegyei Tanácsba kiküldendő három képviselő tagjának megválasztására, amit dr. Balázsy Imre esperes-kanonok vezetett le. Az elnök Rohonczy Lajos elnökletével Márton István és dr. Munduk Béla részvételével háromtagú szavazóbizottságot küldött ki. A szavazás titkos volt és a legtöbb szavazatot elért három tagot jelentették ki megválasztottnak. Eszerint a belvárosi egyházközség képviselői az Egyházmegyei Tanácsban a következők lettek: Leitersdorfer Sándor, Merza Gyula és Brutsy László. A szavazat eredményének kihirdetése után dr. Balázsy Imre elnök az eredményt kihirdette és az új tagokat ezzel tisztvisültségükben megerősítette. A közgyűlés dr. Óvári Elemér zárószóval ért véget.

Szatmáron kétszáz per indult a Telefontársaság ellen

Az előfizetők követelik az egyéni vonalak helyreállítását mert az ikervonal sérti az ügyvédi és az orvosi titoktartást

Szatmár. Saját tud. A Telefontársaság szatmári fiókja ellen Simon Ignác ügyvéd megállapítási keresetet indított. Ez bevezetője annak a tömegpernek, amely az előfizetők jelentős része és a Telefontársaság között készül. Négy évvel ezelőtt a Telefontársaság Szatmár megye területén hirtverő hadjáratot kezdett. A lapok útján ajánlatot tett, hogy ingyen felszereli az új előfizetők telefonját és az újonnan jelentkezetteknek csak évi 3900 leas használati díjat kell fizetni. A kecsgei ajánlatnak meg is lett az eredménye, amennyiben kétszáznál több egyén szereltette fel a telefont.

Az új előfizetők azonban nem sokáig élvezhették a technika eme csodálatos gyümölcsének az áldásait. Első örömeiket megmérgezte az az átirat, amelyet egy szép napon a helyi telefonigazgatóság kézbesített ki a címükre. Az átiratban bejelentették, hogy a 3900 leas előfizetési díjért önálló vonalat nem tudnak adni. A külön vonal 5400 leibe kerül.

Az előfizetők természetesen nem fogadták el a társaság feltételét. Ők 3900 leas díj mellett önálló vonalra kötöttek szerződést, amelyet a társaságnak nem lehet márcól-holnapra felmondani. Az igazgatóság azonban nem sokáig habozott, hanem két állomást egy vonalra kapcsolt. Azóta, ha az egyik számot keresik, mind a kettő jelentkezik. Az egyik szomszéd a másik legizgalmasabb tárgyalásait is kihallgatja.

Az érdekelt előfizetők most elhatározták, hogy a járásbíróstól kérnek jogorvoslatot. Az első ilyen természetű keresetben Simon Ignác kifejtette, hogy a Telefontársaság szerződésszegést követett el és kéri, kényszerítse a bíróság a társaságot, hogy a régi állapotokat állítsa vissza. Simon példáját több mint kétszáz előfizető készen követni.

SPORT

Megindultak a bajnoki küzdelmek

Katasztrófális vereséget szenvedett az AMTE a Sportul Studentescăi. — Döntetlen a Ripensia-Venus rangadó. — A Juventus legyőzte a Rapidot

Vasárnap megindultak az egycsoportos A.) liga küzdelmei. Már az első forduló nagy meglepetéseket hozott. Legváratlanabbul az AMTE katasztrófális veresége jött a gyengébb képességű fővárosi diáksapattal, a Sportul Studentescăi. Csalodást keltett a ploesti Tricolor is, amelyet mint mumust emlegettek. A Kinizsi könnyen fektette kétvállra. A másik újdonsült A.) ligás az UDR sem mutathat fel sikereket, eléggé sulyos vereséggel távozott Nagybányáról. A Phönix az előjelek szerint meg fogja állni a helyét. A Gloria Aradon sem tudott győzni a kolozsvári Victoria ellen. Meglepetés az átszervezett Juventus győzelme a kupagyőztes és a Középeurópai Kupa, valamint a bajnoki döntő küzdelméről járadt Rapid FC ellen. Az első fordulón már sor került az első rangadóra is. A lejárt Ripensia és a tavalyelőtti bajnok Venus összecsapása döntetlenül végződött.

A forduló részletei a következők:

Venus—Ripensia 1:1 (1:0)

București, 25 ezer néző, bíró Xifando. A Venus nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. David jól védett, a csatársorban azonban egyedül Orza érdemel dicséretet. A Ripensia színe-

sebben játszott és győzelmet érdemelt volna. A gólokat Orza illetve Beke szerezte.

Juventus—Rapid FC 1:0 (0:0)

București, bíró Stanciu. Nagy küzdelem után nyert a Juventus Praszler góljával. A Rapid fáradtan mozgott.

Sp. Studentescă—AMTE 7:1 (3:0)

București, bíró Constantinescu. Az aradi munkások az első félidőben egyenlő ellenfelek voltak, de a csatársor támadásait nem kísérte szerencse. Szünet után teljesen összeroppantak. Góllövők: Popescu (3), Marinescu (2), Mihailescu és Stefanescu illetve Batrin.

Kárpát FC—UDR 4:1 (3:0)

Nagybánya, bíró Freund II. A resicai csapat csak szünet után talált magára, de akkor már 4:0-ra vezetett a hazai együttes. Góllövők: Szerémy II. (3) és Szerémy III. illetve Pacurar.

Victoria—Gloria 2:1 (1:0)

Arad, 1500 néző. Nagy küzdelem folyt a két csapat között. A Victoria 2 gólos vezetését nem sikerült behozni a hazaiaknak, bár remek finist vágtak ki. Góllövők: Felecan II. és Creinban II., illetve Heneger.

Kinizsi—Tricolor 6:2 (3:1)

Temesvár, bíró Russu dr. Jó játékkal biztos győzelmet aratott a Kinizsi. Góllövők: Cucula, Thierjung, Klimek és Bajusz (3) illetve Kocsis

Győzelemmel kezdett a TMAC és a Törekvés

A B) liga csoportjaiban is megindultak a bajnoki mérkőzések. Részletek:

Nyugati csoport:

Temesvár: TMAC—Vulturii 4:2 (3:0)

Gyulafehérvár: Rovine Grivita—Unirea 3:1 (3:0)

Resica: Jiul—RMTE 1:0 (0:0)

Lupény: Minerul—Soimi 5:0 (0:0)

Északi csoport:

Marosvásárhely: Mures—Victoria (Nagykároly) 9:1 (5:1)

Aranyosgyéres: Sodronyipar—Monopol 4:1 (2:0)

Nagyszében: HTV—Crisana 1:0 (0:0) Meglepetés.

Nagyvárad: Törekvés—Olimpia 4:0 (1:0)

Déli csoport

București: Maccabi—Telefon Club 4:2 (2:0) — Unirea Tricolor—Mocionina 2:1 (1:0)

Belléldi sporteredmények

Kerületi bajnokságért:

Arad: AAC—Hakoah 7:1 (3:1). — Astra—Unirea 3:1 (1:1). — Titanus—Transylvania 5:0 (3:0). — ATE—Crisana 5:0 (1:0). — Tricolor—Egyetértés 2:0 (1:0).

Temesvár: Vulturii—Dura 3:0 (0:0)

Barátságos mérkőzések

Temesvár: Rapid—Electrica 1:0. — III. kerület—Freidorf 2:1 (1:1).

Ha egészségét és fiatalos ruganyosságát meg akarja őrizni, testét ápolnia és valamilyen sportot űznie kell! Olvassa el és fogadja meg

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

c. mű értékes tanácsait.

Írta dr. Kellner Dániel orvos, 217 oldalon 42 ábrával és műmellékletekkel rendkívül gazdagon illusztrálva. Ára csak 105 lel.

Biztosan győztek a nagy-csapatok Magyarországon

Budapestről jelentik: A NB. forduló során a három nagy csapat győzött, de meglepetés azért akadt: a tavalyi ötödik helyezzet Elektromos vereséget szenvedett Szolnokon. A főnyeskedő Újpestet csak Zsengellér bravurja mentette me. A Phöbus sokat nyert Korányival. A két újonc a ZSE és SSE egyformán 8:1 arányú vereséget szenvedett. Részletes eredmények:

Nemzeti—Salgótarján SE 8:1 (4:1)

Hungária—Taxisok 4:2 (4:1)

Ferencváros—ZSE 8:1 (3:0)

Phöbus—Kispest 3:3 (2:2)

Szeged—Budafok 1:1 (1:0)

Szolnok SE—Elektromos 4:1 (0:0)

Csehszlovákia-Jugoszlávia 3:1

Zágrából jelentik: 14 ezer néző előtt, Wütrich (Svájc) játékevezetése mellett Csehszlovákia válogatott csapata végig jobban játszott és 2:0-s félidő után 3:1 arányban biztosan legyőzte Jugoszlávia válogatottját. A mérkőzést a Benes Kupáért játszották. A csehszlovákok gólszerzői: Bradács, Bican, Szenczky. a jugoszlávok gólját Sipos lötte.

TURISZTIKA

S. T. Vulturii-Sasok T. E. Szeptember 4-én és 5-én (vasárnap és hétfőn) Arad hegyaljára — a Mária Radnai bucsura, amelyen a Bánát lakossága ragyogó népviseletben vonul fel a solymosi vármokhoz, Lippára, a kies fekvésű Lippa-füred fürdőre — ahol szállóban lesznek a résztvevők elszállásolva — Aradra rendez társas kirándulást. Az utat kényelmes autón teszik meg s azon bárki részt vehet, mert könnyű weekend kirándulás lesz. Részvételi díj 230 és 250 lei. Jelentkezni lehet Mocsáry Sándor irógépesnél, Bulvardul Regele Ferdinand 13. sz., Gyenge István ékezerésznél Alexandri (Teleki) u. 12. és az egyesület irodájában, Nagyvárad, dr. Lazar Auréli (Nagy Sándor) utca 14. szám.

LEGUJABB

Henlein vasárnapi utazásának drámai jelenetei

Cseh tüntető tömegek gonyolták és szidalmazták a szudéta-német vezért

Prágából jelentik: Henlein vasárnapi utazása az észak-csehországi szudéta-német kerületeken keresztül bővelkedett drámai jelenetekben. Lobositznál katonák szidalmazták Henleint. Leitmeritzben többszáz tüntető cseh gonyolta a szudéta-német vezért. A csehek ezután megtámadták a széteszülő szudéta-német tömeget és többet közülük agyba-főbe vertek. Schönborn helyiség kocsmájában cseh katonák és munkások megtámadták a többi vendégeket. Amikor a községi bíró közbelépett őt is lefogták és a csendőrállomás parancsnoka csak akkor küldött már mintegy négy óra elteltével egy járőrt, amikor a kocsmában már minden

csendes volt. Wailler szudéta-német szenátor táviratilag jelentette a történeteket Hodzsának és Runcimannak.

Henlein és Runciman megbeszéléseiről semmiféle közlést nem adtak ki és a francia lapok úgy tudják, hogy Runciman hétfőn is tanácskozik Henleinnel.

Herrnkretchenből jelentik, hogy Jonsdorfban öt cseh munkás benyomult egy szudéta-német házba és ütlegelték a ház lakóit, beverték az ablakokat és a kaput. A csendőrség a tetteseket végül a lakosság nyomására letartóztatta.

A keddi angol minisztertanács megbeszélésének anyaga

Londonból jelentik: Chamberlain és Halifax, akik hétfőn Londonba érkeztek, elsősorban Henderson berlini nagykövettel tanácskoznak. Henderson vasárnap utazott Berlinből Londonba. A keddi miniszteri értekezleten, részt vesznek az összes miniszterek. A megbeszélések az általános európai helyzetet, Henderson berlini nagykövét jelentését, Simon beszédének visszhangját, Runciman jelentését, a legutóbbi cseh kiegyezési javaslatot, a szudéta-német párt és angol kormány magatartását

érintik az új fejleményekkel kapcsolatban. A Daily Mail lehetségesnek tartja, hogy Henderson már kedden vagy szerdán visszatér Berlinbe és személyes üzenetet visz Hitlernek.

Budapestről jelentik: Hétfőre virradó éjszaka Budapestre érkezett Thomas Martin a Daily Telegraph politikai szerkesztője. Őt napig marad Budapesten és a magyar kérdést tanulmányozza. Megbeszélést folytat több vezető személyiséggel majd prágába utazik és Runcimannal találkozik.

Franco tábornok meghívta Alfonz exkirályt a nemzeti Spanyolországba

Allítólag felajánlotta Alfonzknak, hogy a háború befejezése után foglalja el a spanyol trónt

Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint Franco tábornok allítólag felkérte Alfonz volt spanyol királyt, hogy látogassa meg a nemzeti Spanyolországot. Az exkirály, aki a kharintiai Velden fürdőhelyen tartózkodik, megígérte, hogy eleget tesz a meghívásnak. Franco allítólag azt ajánlotta Alfonzknak, hogy a polgárháború befejezésével foglalja el a spanyol trónt. Alfonz királysága alatt Franco a tekintélyelv alapján, mint miniszterelnök irányítaná a kormányzást, mint Mussolini Olaszországban.

40 EZER KÜLFÖLDI HARCOL A
Spanyolországiak oldalán.

Burgosból jelentik: Franco tábornok a külföldi sajtó képviselői előtt nyilatkozott a külföldi önkéntesek visszavonása tárgyában elfoglalt álláspontjáról. Hangoztatta, hogy a Párizsban és Londonban támadt idegesség főként arra vezethető vissza, hogy a két nagyhatalom baloldali pártjai saját pártpolitikai érdekeiket még mindig többre becsülik, mint a baza érdekeit. A háború már régen véget ért volna, ha az ellenfél soraiban nem küzdene 40 ezer külföldi. Az angol tervhez Barcelona csak színel járult hozzá, de közben mindent megtett a köztársasági oldalán harcoló önkén-

tesek visszavonásának megakadályozására. Ezért csak akkor lenne értelme a visszavonásnak, ha mindkét oldalon tizezer önkéntest vonnának vissza. Legfontosabb probléma a franciakatalán határ lezárása, mert lehetetlen, hogy valamely önálló állam a szomszéd állam belső nézeteltéréseibe aktív módon beavatkozzék.

Franco végül hangoztatta, hogy nincs szüksége külföldi közvetítésre, egyedül vívja ki küzdelmét.

Hatalmas ütközet a Jangcse folyó partján

Megszakadt a kínaiak összeköttetése Hankau és Honkong között

Sanghaiból jelentik: A Jangcse folyó partján hatalmas ütközet folyik négyszázezer kínai és százezer japán között. Az ütközet még nem dőlt el, de a kínaiak elismerik, hogy Hankau és Honkong között megszakadt az összeköttetés. Japán jelentés szerint a kínaiak 13 ezer főnyi női csapatot is csatasorba állítottak.

Pozsony magyarságának néma üdvözlése Magyarországra hazatérő kormányzója előtt

Horthy Miklós kérésére köszöntö meg az ezrekre menő magyar főmeg néma üdvözléséi

Pozsonyból jelentik: A Zsófia gőzös emelvények fedelzetén Horthy kormányzó és felesége utazott Budapest felé, hétfőn reggel 8 órakor haladt át Pozsony alatt a megáradt Dunán. A pozsonyi közönség a budapesti rádióból értesült, hogy a kormányzói pár hazatérőben érinti Pozsonyt. A Dunaparton a személyhajó-kikötőtől hosszú vonalon és a dunai hidakon közel 5 ezer ember jelent meg, leginkább magyarok, de voltak közöttük németek és szlovákok is. Amikor a gőzös Pozsony alá érkezett, a kormányzó a hajó orránál állott, sőtét felülőben, fedetlen fővel és távesővel nézte a vidéket. Megható volt, ahogy az egybegyűltek a kormányzót fogadták, karok emelkedtek a levegőbe és kendőlobogtatókkal üdvözölték a magyar államfőt. A kormányzó a közönség néma üdvözlését kezetintással köszönte meg. A kíséretében volt tisztek pedig feszes állásban tisztelgtek. A hajó csakhamar eltűnt a láthatárról, de a közönség még sokáig ott állt és kendőjét lobogtatta az eltűnt hajó után.

Arcbírdetések

Egy sző ara 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés 10 lej. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Méh sonkolyt veszek. Zalányi Iuliu Iuminar. — Nagyvárad Alexandri (Teleki) u. 52

Lakás

Kiadó egy szobás, konyhas utvári lakás. Oradea, Str. Andrei Muresan 2 szám.

Egyszoba

alkoven konyha s mellékhelyiségekkel. álló udvári lakás azonnali kiadó. Nicolae Zsiga (Lukács György) u. 7.

Két elegáns

butorozott szoba esetleg ellátással is kiadó. — Nagyvárad, Str. Oltenia (Csengeri) utca 2. sz.

2 szobás

komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Regele Ferdinand 49, illetve Str. Parinteale Danila 7.

Kiadó

1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékkellyiséggel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Kiadók

szeptember 1-re 3 szobás, modern lakás. — Nagyvárad, Nicolae Zsiga (Lukács György) utca 32. szám.

Kiadó

azonnal egy utcai és egy udvári különbejáratu butorozott szoba, fürdőszoba használat-al. Nagyvárad, Strada Averescu 37.

Külön léle

Urileány

jeligere levei van a kiadóban.

Elveszett

„Pengő” névre hallgató fiatal him sárca Jaxli kutya. Megtaláló Nagyvárad, Ciordas (Vezzetek) utca 46. sz. a jutalmat kap.

Szép

kertes villában állandó nyugodt otthont talál, teljes ellátással magános nyugdíjas urimber. Közeli megtrátható a kiadóhivatalban

Alkalmazás

Kiútóút

felvesz a „Furnica” fűszerüzlet. Nagyvárad, Regele Ferdinand 2.

Tohenász

vincellér azonnali állást nyer Horváth Arpad, Nagyvárad, Calea Ruinelor 1. szőlőbelen

Mindenes bejáró

kis családhoz azonnali belépésre felvétetik. — Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 19.

szült a Szent László-nyomda Rt. környegében Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.